

Seminar o nefinancijskom izvješćivanju
Direktiva o nefinancijskom izvještavanju i dobre prakse DOP-a

DOP u tvrtkama u vlasništvu RH

Gordana Ćorić, Veleučilište VERN' i FESTINA LEUTE
Davor Kovač, Veleučilište VERN'

Zagreb, 5.10.2016.

**PRIMJENA DOP-A U TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE**

DRŽAVNA PODUZEĆA U VLASNIŠTVU RH

- trebala bi biti **lideri** DOPa u zemlji i ključni subjekti za kreiranje poticajnog okruženja za DOP,
- **nedovoljno su posvećena DOPu,**
- **potreba** daljnjeg jačanja i razvoja DOP-a.

ISTRAŽIVANJE (Davor Kovač):

- U kojoj su mjeri pojedina trgovačka društava u portfelju RH **implementirala** DOP u svoje poslovanje?
- Koje **aktivnosti i komponente** DOP-a primjenjuju?
- Kako **izvještavaju** o DOP-u?
- Procjena njihove **(ne)spremnosti** udovoljavanju Direktivi EU
- **Preporuke** za daljnji razvoj DOP-a u ovim trgovačkim društvima.

GLAVNI CILJ:

- postići bolje **razumijevanje primjene i utvrditi stupanj razvijenosti** društveno odgovornog poslovanja u trgovačkim društvima iz portfelja RH, te predložiti **preporuke** za daljnji razvoj DOP-a.

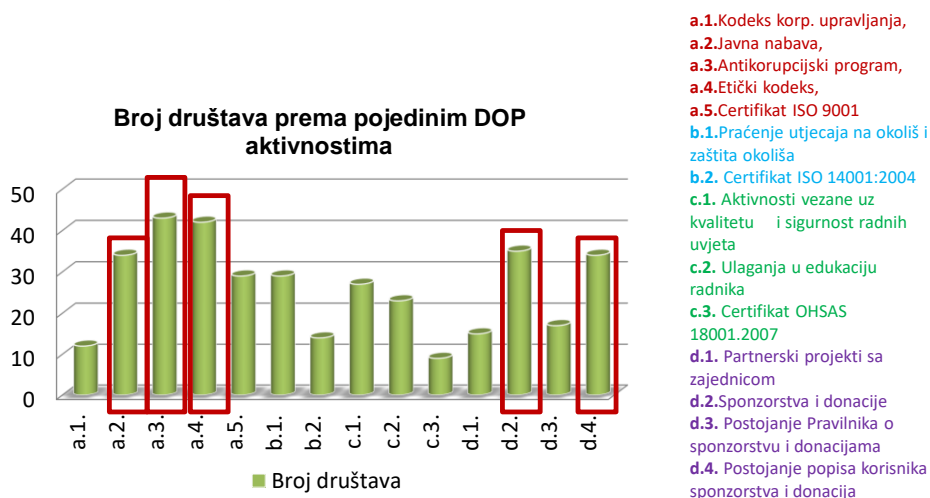
CILJEVI ISTRAŽIVANJA

- **UZORAK:**
  - 52 trgovačka društva od strateškog i posebnog interesa za RH (NN 142/14)
- **METODOLOGIJA:**
  - Pretraživanje web stranica – praćenje DOP izvješća, ocjenjivanje nefinancijskog izvješćivanja
  - Anketa
- **PODRUČJA ISTRAŽIVANJA U TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA U VLASNIŠTVU RH:**
  - Aktivnosti i područja primjene DOP-a značaj koji se pridaje DOP-u u trgovačkim društvima iz portfelja RH
  - Način izvještavanja o društveno odgovornom poslovanju
  - Glavni pokretači i najveće prepreke za razvoj DOP-a
  - Organizacijsko pozicioniranje DOP-a
  - Prijedlozi i preporuke za daljnji razvoj DOP-a

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

AKTIVNOSTI I PODRUČJA PRIMJENE DOP-a

Trgovačka društva iz portfelja RH primjenjuju aktivnosti iz područja **korporacijskog upravljanja, upravljanja okolišem, upravljanja ljudskim resursima i društveno odgovorne odnose sa zajednicom**. Zastupljenost primjene pojedinih aktivnosti DOP-a iskazana brojem/udjelom trgovačkih društava kod kojih je utvrđena značajno se razlikuje.

ZNAČAJ KOJI SE PRIDAJE DOP-u

- **Elementi DOP-a** prisutni su
  - u deklariranoj **misiji** kod 27% trgovačkih društava iz uzorka
  - u deklariranoj **viziji** kod 29%,
  - u općim/strateškim **ciljevima i org. vrijednostima** kod 36% trgovačkih društava,
- **Poseban link na DOP** na web stranicama
  - 34% društava,
- **Članice organizacija za poticanje DOP-a**
  - 15% društava,
- **Nagrade vezane za DOP**
  - dobilo 13% društava

IZVJEŠTAVANJE O DOP-u

- **DIREKTIVA 2014/95/EU O NEFINANCIJSKOM IZVJEŠTAVANJU** (Službeni vjesnik EU od 15.11.2014.)
  - prvi zakonodavni akt EU koji nalaže obvezno godišnje izvještavanje o DOP-u za poduzeća preko 500 zaposlenih, obveza za financijsku godinu koja počinje 1.1.2017. ili tijekom godine
  - prema broju zaposlenih na dan 31.12.2014., **18** od 52 trgovačkih društava od strateškog i posebnog državnog interesa bit će obveznici izvještavanja
- **IZVJEŠTAJE O DOP-u / NEFINANCIJSKE IZVJEŠTAJE** objavljuje
  - svega **7 ili 13,5 % društava iz uzorka**
  - od toga je samo 5 od 18 društava (manje od trećine) **s preko 500 zaposlenih**
- **KORIŠTENA METODOLOGIJA IZVJEŠTAVANJA O DOPu:**
  - **Vlastita metodologija:** 3 trgovačka društva (HEP d.d., Petrokemija d.d., BINA Istra d.d.)
  - **GRI smjernice** (verzija G3 i G4): 3 trgovačka društva (Končar d.d., INA d.d., ARZ d.o.o.)
  - **Metodologija UN GC:** 1 trgovačko društvo (HPB d.d.)

DOP AKTIVNOSTI

- **NAJRAZVIJENIJE:**

- u trgovačkim društvima **iz 3. kategorije**, tj. trgovačkim društvima od posebnog državnog interesa u kojima **RH ima udjel ispod 50%** i čije dionice kotiraju na uređenom tržištu kapitala (dionička društva: INA, Končar, Podravka...), **što ukazuje: manjinski udjel državnog vlasništva i kotiranje dionica na burzi pozitivno su djelovali na društvenu odgovornost poduzeća**

- **NAJNERAZVIJENIJE :**

- u trgovačkim društvima **iz 2. kategorije**, tj. trgovačkim društvima od **posebnog državnog interesa** u kojima **RH ima većinski (ili 100 %-tni) udjel**, što ukazuje na hitnost provođenja privatizacije ovih poduzeća (i smanjenje javnog duga) i/ili njihovog radikalnog restrukturiranja (najveći broj gubitaka).

DOP LIDERI

Pet najbolje ocijenjenih društava - DOP LIDERI:

 KONČAR

1. Končar Elektroindustrija d.d. (49 bodova)

 INA

2. INA d.d. (44 boda)

 HEP

3. HEP d.d. (41 bod)

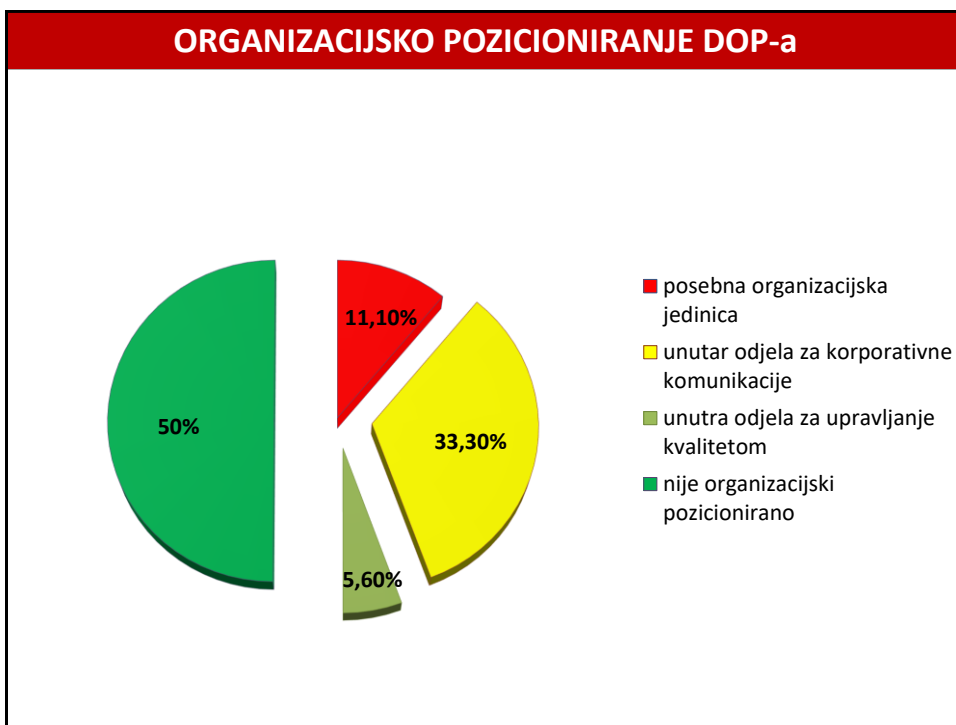
 PODRAVKA

4. Podravka d.d. (38 bodova)

 HPB
HRVATSKA POŠTANSKA BANKA

5. HPB d.d. (28 bodova)

POKRETAČI I PREPREKE DOP-a		
Rang	POKRETAČI	PREPREKE
1	podizanje ugleda i reputacije	izostanak pravne regulative o DOP-u
2	povećanje transparentnosti i etičnosti poslovanja	izostanak potpore od strane državnih institucija
3	želja da se pomogne zajednici	izostanak pokazatelja društveno odgovornog poslovanja
4	povećanje konkurentnosti kroz ostvarivanje ušteda	nedostatak podrške top menadžmenta
5	uspostavljanje dobrih odnosa s dionicima	nedostatak kadrova educiranih za aktivnosti društveno odgovornog poslovanja
6	zapošljavanje i zadržavanje kvalitetnih radnika	izostanak kratkoročne koristi od DOP aktivnosti
7	lakši pristup kapitalu	nedostatak vremena
8	pritisak vanjskih dionika (nevladinih organizacija civilnog društva, klijenata, investitora)	nedostatak financijskih sredstava

PRIJEDLOZI I PREPORUKE ZA DALJNI RAZVOJ I PRIMJENU DOP-a

a. čelnicima (upravama, top menadžmentu) trgovačkih društava:

- integrirati DOP u poslovno odlučivanje
- podizati stupanj znanja i svijesti zaposlenika o DOP-u
- organizacijski pozicionirati DOP
- DOP aktivnosti stavljati na dnevni red sjednica Uprave i Nadzornog odbora,
- identificirati ključne ekonomske, okolišne i društvene rizike
- poticati komunikaciju, partnerstvo i dijalog s dionicima
- inzistirati na nefinancijskom izvještavanju

PRIJEDLOZI I PREPORUKE ZA DALJNI RAZVOJ I PRIMJENU DOP-a

b. institucijama i Vladi RH:

- donijeti Strategiju društveno odgovornog poslovanja RH
- određenu instituciju (ministarstvo/agenciju) izričito zadužiti za DOP
- Direktivu 2014/95/ sustavno integrirati u hrvatsko zakonodavstvo
- uvesti obaveznu edukaciju članova uprave trgovačkih društava iz portfelja RH o DOP-u
- stvarati zakonodavno-pravni okvir koji će biti poticajan za primjenu DOP-a
- dodjelu proračunskih sredstava i jamstava za kreditna zaduženja uvjetovati pokazateljima DOP-a
- uvođenje posebnih javnih priznanja od strane Vlade RH za DOP aktivnosti državnih poduzeća.

ZAKLJUČAK ISTRAŽIVANJA	
<p>Nizak stupanj razvijenosti DOPa i nefinancijskog izvještavanja u trgovačkim društvima u portfelju RH.</p>	
PITANJE	ISTRAŽIVANJEM DOKAZANO
Koje aktivnosti i područja DOP-a primjenjuju trgovačka društva iz portfelja RH?	Primjenjuju određene aktivnosti iz područja korporacijskog upravljanja, upravljanja okolišem, upravljanja ljudskim resursima i društveno odgovorne odnose sa zajednicom.
Pridaju li trgovačka društva iz portfelja RH značaj DOP-u i kako se taj značaj manifestira?	Svega trećina društava iz uzorka pridaje značenje DOP-u, na način da su elementi DOP-a uključeni u javni profil društava i zastupljeni u temeljnim korporativnim izjavama.
Izveštavaju li trgovačka društva iz portfelja RH dionike o DOP-u, te na koji način i korištenjem kojih metodologija?	Izveštaje o DOP-u na mrežnim stranicama objavljuje svega 7 ili 13,4 % društava iz uzorka, a zahtjevima Direktive udovoljavaju svega 3 društva (INA, HPB, Končar).
13	

PITANJE	ISTRAŽIVANJEM DOKAZANO
Što su glavni pokretači, a što najveće prepreke društveno odgovornom poslovanju trgovačkih društava iz portfelja RH?	Najvažnijim pokretačima DOP-a ocijenjeno je podizanje ugleda i reputacije i povećanje transparentnosti i etičnosti poslovanja, a najvećim preprekama izostanak pravne regulative o DOP-u i izostanak potpore državnih institucija.
Kako su aktivnosti DOP-a organizacijski pozicionirane u trgovačkim društvima iz portfelja RH?	Aktivnosti DOP-a u polovini anketiranih trgovačkih društava nisu organizacijski pozicionirane. Trećina društava pozicionira DOP u okviru odjela za korporativne komunikacije, a svega 11% kao posebnu organizacijsku jedinicu
Što trebaju učiniti čelnici trgovačkih društava, a što institucije i Vlada Republike Hrvatske za poticanje daljnjeg razvoja DOP-a u trgovačkim društvima iz portfelja RH?	Integrirati DOP u poslovno odlučivanje i inzistirati na nefinancijskom izvještavanju Donijeti Strategiju društveno odgovornog poslovanja RH i stvarati zakonodavno pravni okvir koji će biti poticajan za primjenu DOP-a

ZAPAŽANJA

- Veliki značaj DOP-u pridaju razvojne banke, posebno **Europska banka za obnovu i razvoj** (EBRD) i **Hrvatska banka za obnovu i razvoj** (HBOR)
- Pitanje učinkovitosti većeg broja zahtjevnih metodologija izvještavanja o DOP-u: **GRI Smjernice, načela UN Global Compacta, ISO norma o DOP-u, Indeks DOP-a, ...**
- Podravka je još 2006. bila uvrštena među **10 svjetskih oglednih primjera** izvještavanja po GRI smjernicama, a sada na njihovim mrežnim stranicama više uopće nema nefinancijskog izvješća (izvještavaju u okviru Poslovnog izvješća, bez posebne metodologije)
- U rezultatima anketnog ispitivanja ispitanicima je nedostatak financijskih sredstava **najmanja prepreka** razvoju DOP-a!
- Za potrebe ciljanog pretraživanja internetskih stranica društava iz uzorka pregledano ukupno **460 internetskih stranica**
- **18** (od 52) trgovačkih društava imaju DOP kao **poseban izbornik/podizbornik**

ZAKLJUČAK

- Trgovačka društva u portfelju RH trebala bi biti lideri DOP-a, međutim, istraživanjem je utvrđen **nizak stupanj razvijenosti ovog koncepta**, s izuzetkom nekoliko društava koja imaju razvijenu praksu društvene odgovornosti
- Istraživanjem je utvrđeno da ova trgovačka društva za sada **nisu spremna** za nefinancijsko izvještavanje kako nalaže Direktiva.
- Za daljnji razvoj koncepta DOP-a u trgovačkim društvima u portfelju RH od posebne je važnosti izravni angažman i potpora čelnika ovih društava i **stvaranje poticajnog okruženja od strane vlasnika/države**.

PREPORUKE za PRAKSU

Radno neiskustvo je jedan od glavnih razloga nezaposlenosti!

Uzroci:

- nedovoljna učinkovitost postojećih sustavnih rješenja za stjecanje odgovarajućih vještina potrebnih za zapošljavanje mladih osoba,
- neadekvatan sustav obrazovanja,
- podcijenjenost mladih stručnjaka,
- nedovoljno poznavanje potreba tržišta rada,
- nedostatak pripravničkih radnih mjesta,
- nespремnost poslodavaca da ulažu u mlade,
- nerealno visoka očekivanja mladih.

Potreba razvijanja projekata DOP-a za davanje doprinosa rješavanju problema rastuće nezaposlenosti u društvu & stvaranja mogućnosti stjecanja potrebnih vještina za brže i kvalitetnije zapošljavanje mladih

Razumijevanje mogućnosti

- utjecaja projekata DOP-a na povećanje zapošljivosti mladih (PRAKSE, STAŽIRANJE, VOLONTIRANJE)
- usmjeravanja DOP-a na projekte u kojima mladi stječu vještine i iskustvo, te tako povećavaju svoju zapošljivost

ZAHVALJUJEM NA POZORNOSTI!

 CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA

